

İkinci Öğretim

KÜRESELLEŞME VE AVRUPA

GÖKCEN GEZER
ÇAĞRI DENGİZ

➤ KÜRESELLEŞME

➤ KÜRESELLEŞMENİN TEMEL DİNAMİKLERİ

- DÜŞÜNÜRLERİN VE ARAŞTIRMACILARIN KÜRESELLEŞME İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ
- KÜRESELLEŞMENİN DAĞILIMI

➤ KÜRESELLEŞMENİN PARLAK AKTÖRÜ:AVRUPA BİRLİĞİ

➤ KÜRESELLEŞMEYE ALTERNATİF AVRUPA MODELİ

➤ KÜRESELLEŞMENİN GETİRDİKLERİ

➤ SONUÇ

➤ SORULAR

KÜRESELLEŞME

Küreselleşme, teknolojik gelişmelerin sürüklediği ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel alanlarda yaşanan hızlı bir bütünleşmeyi ve çok boyutlu bir dönüşüm sürecini ifade etmektedir.

Küreselleşme; sermayenin serbestçe dolaşımına, sınırları ortadan kaldıran ticarete, insanların dolaşımına ve teknolojik gelişmelere dayandırıldığında, iki yüzyıl öncesinde yaşanan gerçeğin bugüne biraz farklı yansıyan bir ifadesidir.

Bugünün küreselleşmesi, temelde iletişimin hızı ve akımların niteliği gibi özellikleriyle bir önceki dönemden ayrılırken, aslında bilim ve teknoloji alanında ortaya çıkan gelişmelerin bir sonucu olarak kapitalizmin yaşamakta olduğu nitelik dönüşümünü ifade etmektedir.

KÜRESELLEŞMENİN TEMEL DİNAMİKLERİ

Kapitalist sermayenin en temel özelliklerinden biri, uzun dönemde kârların düşme eğilimine girmesiyle birlikte belli bir piyasada kalamaması ve pazarı sürekli genişletme arzusu içine girmesi; yeni malları önce arzu nesnesi sonra ihtiyaç haline getirerek piyasayı sürekli genişletmesidir.

Küreselleşme, kapitalizmin en başından beri var olan bir merkezin yaydığı norm, sermaye ve diğer değerlerin çevreyle ve yarı çevreyle sürekli etkileşim içerisinde olmasını sağlamaktadır.

Bu merkezler, kapitalizmin nüvelerinin olduğu yıllarda bilginin, malların, sermayenin merkeze aktığı ve yine merkezden tekrar dağıtıldığı Venedik, Amsterdam, Londra gibi antrepo kentlerle örtüşmektedir.

Küreselleşmenin ideali, sınırsız ve engelsiz ekonomik özgürlüğün ulaştığı noktadır.

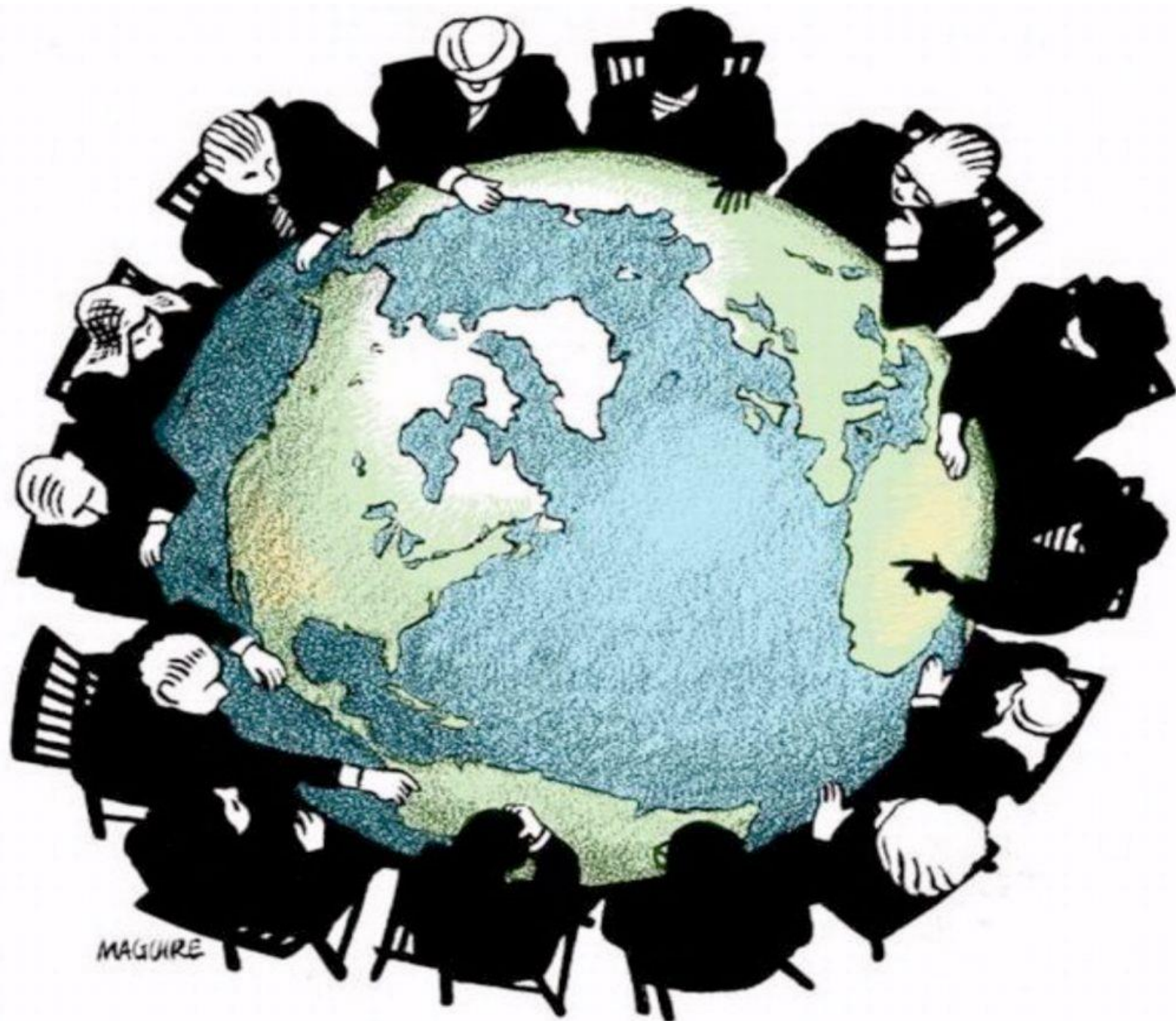
DÜŞÜNÜRLERİN VE ARAŞTIRMACILARIN KÜRESELLEŞME İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

- Giddens'a göre küreselleşmenin en önemli özelliği kendi dinamiğinin gücü ve ivmesidir.
- Konjonktürel yaklaşıma sahip olan Castells ise dünya ekonomisinin küresel ekonomiye dönüşümü, 20. yüzyılın sonlarında enformasyon ve iletişim teknolojilerinin sağladığı yeni altyapıya bağlı olarak, devletler ve ulus üstü kurumların deregülasyon ve liberalleşme politikalarıyla gerçekleşmiştir.
- Hirst ve Thomson'a göre, küresel ekonomik düzende devletin rolü azalmamıştır; ulusal ve yerel politikalar etkilerini yitirdiyse de devletin, etkisine girdiği küresel kurumlara ait politikalara uygun iç koşulları sağlamak ve etkin küresel yönetişime katkıda bulunmak gibi görevleri mevcuttur.
- Scholte ise mekansal (teritoriyal) bağımlılığın ortadan kalktığına vurgu yapmakta, ekonomik ve sosyal mübadelenin mekan bağımsızlığını (delokalizasyon) ortaya çıkardığını ifade etmektedir.
- Hutton ve Giddens ve Romer'e göre küreselleşme, süratlenen teknolojik değişimle ve buna bağlı olarak artan üretim, uluslararası ticaret ve yatırımlar ile dünya çapında hızlı bir ekonomik büyüme gibi muazzam faydalar sunmaktadır.

KÜRESELLEŞMENİN DAĞILIMI

Küreselleşmenin bütünleşme sürecindeki dengesiz dağılımı, ölkeler arasında olduğu kadar ölkeler dahilindeki çeőitli sosyal gruplar içerisinde de mevcuttur. Büyümenin büyük ölçüde “merkez” (geliőmiő ölkeler) üzerinde yoğunlaőacağını, “yarı çevre” (gelişmekte olan ölkeler) üzerinde sınırlı bir etkide bulunacağını ve üçüncü dünyanın, özellikle de Sahara altı Afrika’nın, bu genişleme sürecinin tamamen dışında olduğunu ifade etmektedirler. Yarı çevredeki ölkeler, üretim artarken nispeten büyük iç pazarlarının faydalarını görmekte, işgücü ve fiziksel altyapılarının ve düşük ücret yapılarının avantajını yaşamaktadırlar.

Küreselleşmenin faydalarının gelişmekte olan ölkelerdeki dengesiz dağılımı, yine küreselleşmenin ulus devletlerin bölüşüm politikalarının kapasitesini sınırlandırmasıyla birlikte őiddetlenmekte, hızlı ekonomik büyümenin getirdiği sosyal ayrılıklar ve gerilimler tırmanmaktadır. Bu süreç, kendisini zaman zaman etnik ve dini kimlik krizleri olarak da göstermektedir. Artan ticaret hacmi, sermaye piyasaların serbestleőmesi ve çokuluslu őirketlerinin ağırlığının artmasıyla birlikte ekonomik unsurlar giderek küreselleőmektedir.

KÜRESELLEŞMENİN PARLAK AKTÖRÜ: AVRUPA BİRLİĞİ

ABD'nin hâkim güç olduğu tek kutuplu dünya düzeninde, Avrupa Birliği uluslararası politik ekonomide oldukça güçlü bir pozisyona sahiptir ve kuşkusuz “merkez”dedir. Önemli bir küreselleşme göstergesi sayılan doğrudan yabancı yatırımlara bakıldığında, dünyadaki doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık % 47'sini Avrupa Birliği'nin gerçekleştirdiği görülmektedir. Ayrıca Avrupa, tüm yatırımlar içerisinde yaklaşık % 40 oranındaki payı ile dünyanın en büyük doğrudan yabancı yatırımı alan bölgesidir. Avrupa Birliği, dünyanın en büyük hizmet ihracatçısı ve ithalatçısıdır. Birlik aynı zamanda dünyanın en büyük mal ihracatçısı ve ikinci büyük mal ithalatçısı konumundadır.

AVRUPA BİRLİĞİNİN TARİHÇESİ

Avrupa Birliğinin Kronolojisi

Birleşmiş Avrupa ülküsü, gerçek bir siyasi projeye dönüşüp ülkelerin hükümet politikalarında uzun vadeli bir hedef haline gelmeden önce, sadece filozoflarla önsezili kimselerin düşüncelerinde yaşıyordu. Avrupa Birleşik Devletleri hümanist ve barışçı bir hayalin parçasıydı. Avrupa yüzyıllarca, sık sık yaşanan kanlı savaşlara sahne oldu. 1870-1945 yılları arasında Fransa ve Almanya üç kez savaştilar. Bu savaşlarda birçok insan yaşamını kaybetti.

Bu felaketler üzerine bazı Avrupalı lider ve düşünürleri, barışın sürdürülebilmesinin tek yolunun, ülkelerinin ekonomik ve siyasi yönlerden birleşmesi olduğu fikrine vardılar. Avrupa'da ulusal uzlaşmazlıkları aşabilecek bir örgütlenmenin kuruluşu İkinci Dünya Savaşı sırasında totaliter yönetimlere karşı savaşıran direniş hareketlerinden kaynaklandı.

Schumann Planı

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, Avrupalı devlet adamlarının Avrupa'da kalıcı bir barış oluşturma çabaları hız kazandı. Robert Schumann (Fransa Dışişleri Bakanı), Eski Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri Jean Monnet' in tasarısına dayanarak, 9 Mayıs 1950 tarihinde, Avrupa Devletlerini, kömür ve çelik üretiminde alınan kararları bağımsız ve uluslar üstü bir kuruma devretmeye davet etti.

Schumann Planına göre, Avrupa'da bir barışın kurulabilmesi için Fransa ve Almanya arasında yüzyıllardır süregelen çekişmenin son bulması gerekiyordu. Bunun yolu ise, söz konusu kurumun gözetiminde, ortak kömür ve çelik üretimini sağlamak ve bu örgütlenmeyi tüm Avrupa devletlerinin katılımına açık tutmaktı.

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT)

Schuman Deklarasyonunun bir sonucu olarak, 1951 yılında, Belçika, Federal Almanya, Lüksemburg, Fransa, İtalya ve Hollanda'dan oluşan 6 üye ile Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) kuruldu. Söz konusu Topluluğun Yüksek Otoritesi'nin ilk başkanı ise, Schuman Deklarasyonu'na ilham veren bu fikrin sahibi Jean Monnet oldu. Böylece, savaşın ham maddeleri olan kömür ve çelik, barışın araçları oluyor; dünya tarihinde ilk defa devletler kendi iradeleri ile egemenliklerinin bir kısmını ulusüstü bir kuruma devrediyordu.

Roma Antlaşması ve Avrupa Ekonomik Topluluğu

Altı üye devlet, 1957'de, işgücü ile mal ve hizmetlerin serbest dolaşımına dayanan bir ekonomik topluluk kurmaya karar verdiler. Böylece, kömür ve çeliğin yanısıra diğer sektörlerde de ekonomik birliği kurmak amacıyla, 1957'de Roma Antlaşması imzalanarak Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) kuruldu. AET'nin amacı, malların, işgücünün, hizmetlerin ve sermayenin serbest dolaştığı bir ortak pazarın kurulması ve en nihayetinde siyasi bütünlüğe gidilmesiydi.

Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM)

Avrupa Ekonomik Topluluğu gibi, Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) da 1 Ocak 1958 tarihinde yürürlüğe giren Roma Antlaşması ile kuruldu. Topluluğun amacı, nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla ve güvenli biçimde kullanılmasını sağlamak amacıyla üye devletlerin araştırma programlarını koordine etmek olarak belirlendi.

Füzyon Antlaşması ve Avrupa Toplulukları

1965 yılında imzalan Füzyon Antlaşması (Birleşme Anlaşması) ile, yukarıda adı geçen üç topluluk (Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu) için tek bir Konsey ve tek bir Komisyon oluşturularak, bu Topluluklar, Avrupa Toplulukları adı altında anılmaya başlandı.

Gümrük Birliği

Mamul mallarda gümrük vergileri, planlanandan önce 1 Temmuz 1968'de kaldırıldı; özellikle tarım ve ticaret politikaları olmak üzere ortak politikalar 60'ların sonunda yerli yerine oturmuştu.

İlk Genişleme Dalgası

Altılar'ın başarısı Birleşik Krallık, Danimarka ve İrlanda'yı Topluluk üyeliğine başvurmaya yöneltti. General de Gaulle yönetimindeki Fransa'nın 1963'de ve 1967'de İngiltere'nin üyeliğine karşı iki kez veto yetkisini kullandığı çetin bir pazarlık dönemini takiben, bu üç ülke 1973'te üye oldular.

1980'ler: Topluluk Güneye Doğru Genişliyor

Topluluk 1981'de Yunanistan'ın, 1986'da da İspanya ve Portekiz'in katılmalarıyla güneye doğru genişledi. Böylece, üye sayısı 12'ye ulaştı

Avrupa Tek Senedi

Dünyadaki durgunluk ve mali yükün paylaşımı konusundaki iç çekişmeler 1980 başlarında bir "Avrupa karamsarlığı" havasının doğmasına neden oldu. Ancak, 1984'ten sonra bunun yerini Topluluğun canlandırılması konusunda daha umutlu beklentiler aldı. Jacques Delors başkanlığındaki Komisyonun 1985'te hazırladığı Beyaz Kitaba dayanarak Topluluk 1 Ocak 1993'e kadar tek pazar oluşturmayı kendisine hedef edindi. Avrupa Tek Senedi, 17 Şubat 1986'da Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, Lüksemburg ve Portekiz tarafından, 28 Şubat 1986'da ise Danimarka, İtalya ve Yunanistan tarafından imzalandı.

1987 yılında yürürlüğe giren Avrupa Tek Senedi ile Avrupa Topluluklarını kuran Antlaşmalar kapsamlı bir biçimde değişikliğe uğradı.

MAASTRICHT ANTLAŞMASI VE AVRUPA BİRLİĞİ

Berlin Duvarı'nın yıkılmasının ardından 3 Kasım 1990'da iki Almanya'nın birleşmesi, Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerinin Sovyet denetiminden kurtulmaları ve demokratikleşmeleri, Aralık 1991'de de Sovyetler Birliği'nin çözülmesi Avrupa'nın siyasi yapısını baştan aşağı değiştirdi. Üye Devletler bağlarını güçlendirme kararlılığıyla, temel özellikleri 9-10 Aralık 1991'de Maastricht'te toplanan Avrupa Birliği Zirvesi'nde kararlaştırılan yeni bir Antlaşmanın müzakerelerine başladılar.

Maastricht Antlaşması, diğer adıyla Avrupa Birliği Antlaşması, 1 Kasım 1993 tarihinde yürürlüğe girdi. Bu antlaşma ile 1999'a kadar parasal birliğin tamamlanmasına, Avrupa vatandaşlığının oluşturulmasına ve ortak dış ve güvenlik ile adalet ve içişlerinde işbirliği politikalarının meydana getirilmesine karar verildi.

Maastricht Antlaşması ile üç sütunlu Avrupa Birliği yapısı oluşturuldu. Bu yapının ilk sütununu Avrupa Toplulukları (AKÇT, AET ve EURATOM), ikinci sütununu "Ortak Dışişleri Güvenlik Politikası", üçüncü sütununu ise "Adalet ve İçişleri" oluşturuyordu.

Yeni Bir Genişleme: Avusturya, Finlandiya, İsveç

1995 yılında, Avusturya, Finlandiya İsveç'in katılımıyla, Avrupa Birliği'nin üye sayısı 15'e yükseldi.

Ekonomik ve Parasal Birlik

Avrupa ortak para birimi olan Euro, 1 Ocak 2002 tarihinde resmen tedavüle girerek, 12 ülkede kullanılmaya başlandı.

Son Genişleme Dalgaları

2004 yılında, Avrupa Birliği'nin tarihindeki en büyük genişleme dalgası gerçekleşti ve 10 yeni ülke (Çek Cumhuriyeti, Estonya, GKRY, Letonya, Litvanya, Macaristan, Malta, Polonya, Slovakya ve Slovenya) Avrupa Birliği'ne katıldı. 2007 yılında, Bulgaristan ve Romanya'nın katılımıyla AB'nin üye sayısı 27'ye yükseldi. 2013 yılında Hırvatistan'ın katılımıyla Avrupa Birliği Üye Devlet sayısı 28'e ulaştı.

Lizbon Antlaşması

Avrupa Birliği'nin derinleşme sürecindeki son önemli aşama, 2007 yılında imzalanan ve 2009 yılında yürürlüğe giren Lizbon Antlaşması ile gerçekleşti. Bu antlaşma ile, temel olarak, AB'nin karar alma mekanizmalarındaki tıkanıklıkların giderilmesi ve Birliğin daha demokratik ve etkili işleyen bir yapıya kavuşması hedeflendi. Bu hedef doğrultusunda kapsamlı değişikliklere gidilerek, Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşmanın adı "Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma" olarak değiştirildi.

KÜRESELLEŞMEYE ALTERNATİF AVRUPA MODELİ?

Sosyal anlamda sorumlu bir küreselleşmeye yönelik adımların atılıyor olduğu bir dizi politika zemininde, Avrupa Birliği'nin küresel anlamda sadece muhtaç olanları hedefleme yerine küresel sosyal hakkaniyete yönelik düzenlemelerine olan ihtiyaçlar artmaktadır. "Küreselleşmeye insani bir yüz oluşturmak" ve dünyanın kalkınmasının gittiği yöne ilişkin kendi değerlerini, isteklerini, hedeflerini yansıtmaya amacı birçok Avrupalı lider tarafından dile getirilmektedir. Avrupa Birliği, sosyal refah açısından geleneksel olarak ABD'den daha güçlüdür ve ABD önderliğindeki küresel neoliberalizme karşı Avrupalı bir 'sosyal' alternatif oluşturabilme iddiasını taşımaktadır. İddianın karşısında yer alan gruba göre küreselleşme, karşı konulabilecek bir olgu değildir. Avrupa'nın dünya siyasetinde güçlü bir sese sahip olması; değerlerini, çalışma ve yaşama standartlarını güvenceye alması için tek yol uluslararası rekabet gücünün geliştirilmesidir. Avrupa'da bütünleşme, Roma antlaşmasının işlevcilik anlayışıyla sürerken; korporatist uyumlaştırmayı sağlayan, devletin aktif müdahalesini öngören Keynesyen politikaların hakim olduğu dönemin sonuna kadar sosyal bütünleşme tartışmaları topluluk gündeminde önemli bir yer tutmamıştır.

Avrupa bütünleşmesi ve küreselleşme arasındaki etkileşimin ilk yansımalarından biri 1986 yılında Avrupa Tek Senedi'nin imzalanması ve 'Ortak Pazar' ın oluşturulmasıdır. Ülkelerin ortak yakınsama (convergence) kriterlerine ulaşmak amacıyla bütçe açığından kaçınmaları sosyal harcamalarda kısıntıya gidilmesine sebep olmuştur. Pakaslahti tarafından yapılan ve Castells tarafından aktarılan çalışmaya göre, getirilen düzenlemelerin sosyal politikaya etkileri açısından dört grup ülke ortaya çıkmıştır: Almanya, Fransa Belçika yakınsama kriterlerini sosyal harcamalarını keserek, Portekiz, İspanya ve İtalya sosyal politika dışındaki alanlardan tasarruf ederek, Kuzey ülkeleri ise patika bağımlılığının da etkisiyle Ekonomik ve Parasal Birlik ile sosyal harcamalar arasında bağ kurmayarak ve harcamalarını değiştirmeyerek kriterleri karşılamışlardır. Üye devletlerin piyasalarının bütünleşmesi, korumacı maliye politikalarının da kısıtlanmasını içeren neoliberal siyasi ekonomik gündemin teşviki, ekonomide devlet müdahalesinin azalması, daha küçük bir kamu sektörü yaratılması ve serbestleşme ile ekonomik yapılanmalarının yeniden düzenlenmesi, mali piyasalarının küresel olarak bütünleşmesine ve uluslararası ekonomi politığının neoliberal küreselleşme yönünde dönüşümüne katkıda bulunmuştur. Bu perspektiften bakıldığında Avrupa Tek Senedi'nden Euro'ya geçişte ve doğuya genişleme hareketlerinin hepsinde neoliberal küreselleşme ile bir bağ varolmuş ve uygulanan politikalar küreselleşme söylemiyle meşru kılınmıştır.

Burada neoliberal küresel güçler, ulusal sosyal güçlerin üstesinden gelmektedir ve kapsamlı reformların sorumluluğu küreselleşmeye yüklenmektedir. Bu durum, sosyal uyumdan uzaklaşılmasına rağmen, tek para birimine geçiş ve olumsuz koşullarda bile ekonomik büyümenin devam etmesi gibi faydalı sonuçlar olarak sunulduğunda vatandaşlar tarafından kabul edilebilir hale gelmektedir.

KÜRESELLEŞMENİN GETİRDİKLERİ

Küreselleşme, Avrupa toplumları açısından derin ve kalıcı sonuçlar doğurmuştur. Bu sonuçlardan en önemlisi, geleneksel Avrupa refah devletini güçlü haliyle korumanın zorluğudur. Şirketler ve devletlerin bir araya gelerek belli politikalarla biçimlendirdikleri kapitalizmin başlıca özellikleri; kilit ekonomik faaliyetlerin küreselleşmesi, örgütlenmede esneklik ve işgücüyle ilişkisinde yönetimin daha yetkili olmasıdır. Rekabet baskıları, esnek çalışma ve örgütlü emeğin zayıflaması; sanayi çaığında toplumsal sözleşmenin köşe taşı olan refah devletinin daralmasına yol açmıştır. Sermayenin hareketliliği ile üretimin ağlar oluşturması, özellikle Avrupa'nın en güçlü olduğu imalat sanayisine ilişkin yatırımların işgücü maliyetlerinin daha düşük, sosyal güvenlik ve diğer yasal düzenlemelerin daha gevşek olduğu coğrafyalara kaymasına yol açmıştır.

Emek piyasalarında esneklik arayışı ve Avrupa Birliği'ne yapılan yatırımların nispeten azalması, refah devletinin mali istikrarının dayandığı istihdam temelini de küçültmüştür. Refah devletinin önemli ölçüde küçültülmesi, 1990'larda Almanya, Fransa, İspanya ve İtalya'nın da gündemlerinin ilk sıralarına yerleşmiştir. İsveç'in dirilişi büyük ölçüde sosyal harcamalardaki yüksek kesintilerden, işgücü piyasalarının esnekleştirilmesinden ve insan sermayesine yapılan yatırımların finansmanının yüksek vergilere tabi tutulmasından kaynaklanmaktadır. Bunların sonucu olarak eşitsizlik, yoksulluk ve toplumsal dışlanma kayda değer bir yükselişe geçmiştir. Öte yandan, bilgi teknolojilerinin yayılması ile bir bütün olarak ekonomide istihdam düzeyinin yükselmesi arasında sistematik bir ilişki de gözlenmemiştir.

Kapitalizmin çıkarları küreselleşme ile rasyonelleştirilmiştir. Yukarıda sayılan faktörlerin sonucunda Avrupa Birliği vatandaşlarının bütünleşme sürecine gösterdiği husumet, Birliği küreselleşmeye uyarlanma yolunda zorunlu bir adım olarak sunan birçok siyasi liderin söylemiyle birlikte güçlenmektedir. Çünkü ekonomik değişiklikler, işgücü piyasalarının esnekliği ve refah devletinin küçültülmesi her ülkenin Avrupa Birliği'yle bütünleşmesinin olmazsa olmaz koşulu olarak sunulmaktadır. Küresel düzeyde yaşanan toplumsal hareketliliğe paralel şekilde, Avrupa Birliği ölçeğinde refah devletinin sarsılması bir muhalefetin doğmasına sebep olmaktadır.

Bu muhalefetin kaynakları büyük ölçüde toplumsal ve ekonomik çıkarlara uzansa da kendilerini milliyetçiliğin diliyle, kültürel kimliğin, küresel piyasalar ve Avrupalı bürokratlara karşı savunulmasıyla ifade etmektedir. Küreselleşmenin Avrupa'da sermaye, teknoloji ve üretime dönük yatırımların dolaşımına damgasını vurmuş olmasına rağmen emeğin dolaşımı çok kısıtlıdır. Küresel kapitalizm; malların, bilginin ve sermayenin global düzeyde hızlı ve serbest dolaşımını öngörse de kişilerin serbest dolaşımı söz konusu değildir. Her ne kadar bazı ülkeler tarafından yasadışı göçe göz yumulmasına ve birtakım nüfus akımları gözlenmesine rağmen, bu tür istisnalar küresel kapitalizmde insanların serbest dolaşımının desteklendiğini kanıtlamamaktadır. Avrupa Birliği'nde ilk kurumsallaşan uygulamalardan biri, dolaşım ve sınır kontrol düzenlemelerini oluşturan Schengen Antlaşması'dır.

Öte yandan, yeni sosyal modelin Avrupa Birliği düzeyinde uygulanması için ekonomik koşulların yanı sıra siyasi koşullar da yetersiz kalmaktadır. Dolayısıyla ekonominin küreselleştiği ve siyasetin Avrupalılaştığı bir dönemde demokrasi ve katılımcılıkta bir gerilemeyle karşı karşıya kalan Avrupa yurttaşları, kendi uluslarını siper alır duruma gelmişlerdir. Avrupa bütünleşmesinin küreselleşmeye ayak uydurmasıyla milliyetçilik akımları artmıştır. Beklentiler, Avrupa Birliği'nin siyasi bir yapı olarak ayakta kalmasının, milliyetçiliği dizginlemesine bağlı olacağı yönündedir.

SONUÇ

Yeni dünya düzeninde, savaş sebebi sayılan ideolojik ayrılıkların yerini insan hakları, liberal demokrasi ve kapitalist serbest piyasa ekonomisini savunan neoliberal ideolojiler almış; küreselleşme, liberal ideolojinin yeni ifadesi olmuştur. Avrupa Birliği bütünleşmesinin gerçek başarısı, Birliğin neoliberal ekonomi anlayışının ihtiyaçları etrafında hareket etme becerisi olmuştur.

Küresel hiyerarşiye eklenmiş parlak bir aktör olan Avrupa Birliği küreselleşmeye karşıt olarak yeni sosyal modelini ve anlayışını oluşturmakta başarılı olamamıştır.

Kendi içerisinde bile tam olarak oluşamayan demokrasi, uyumlulaştırılamayan ortak dış politikası, azınlık hakları çerçevesi ve sosyal devlet anlayışının zarar görmesi, 11 Eylül sonrasında yaşanan insan hakları ihlallerine karşı tutumu; büyük gücüne ve merkezi konumuna rağmen Avrupa Birliği'nin küreselleşmeye karşı "iyi polis" olma iddiasında başarılı olamadığını göstermektedir. Bu bağlamda siyasi açıdan Avrupa Birliği'nin küresel dengedeki etkisi ve yeri sorgulanmaya başlanmıştır.

Küresel açıdan gücünü büyük ölçüde neoliberal politikalarından almasına ve küreselleşmeye sosyal alternatif olma iddiasından uzak görüntüsüne rağmen Avrupa Birliği; bölgesel bir bütünleşme hareketi olarak, kendi odağını ekonomik çıkarlardan siyasi bütünleşmeye çevirebilmiş olması açısından dünyadaki tek örnektir.

Dünya üzerindeki birçok bölge, aynı dil ve hatta aynı etnik kökenden gelen milletler arasında çatışmalara sahne olurken; Avrupa, geride büyük yıkıcı savaşları bırakmış bir bölge olarak birleşebilmiş ve birçok alanda ulusal egemenlik yetkilerini ulus ötesi mekanizmalara bırakabilmiştir. Küreselleşmenin Telos'u olan tamamen bütünleşmiş bir dünya düşünüldüğünde; Avrupa Birliği, bölgede barış içerisinde yaşayabilen, işbirliği alanlarını sürekli arttırma çabasında olan, devleti ortadan kaldırmaksızın siyasi açıdan bütünleşebilen halkların bir arada yaşayabildiği bir model olarak, küreselleşme penceresinden yansıyan bir umut ışığıdır.

SORULAR

1. Dünya ekonomisi, küresel ekonomiye nasıl dönüşmüştür ?

Castells'e göre, iletişim teknolojilerinin sağladığı yeni alt yapıya bağlı olarak, devletler ve ulus üstü kurumların liberalleşmesi politikalarıyla gerçekleşmiştir.

2. Küreselleşmenin ulus devletlerin bölüşüm politikalarının kapasitesini sınırlandırmasıyla birlikte oluşan sosyal ayrılıklar (etnik, dini vs.) ve gerilimin sebebi nedir?

Küreselleşmenin faydalarının gelişmekte olan ülkelerdeki dengesiz dağılımı.

3. Avrupa Birliği'nin küreselleşme bağlamında amacı nedir?

Kendi sosyal modelini, normlarını ve çalışma standartlarını koruyarak küreselleşmeyle birlikte var olmak ve küreselleşme karşısında politikaları insancıllaştırmaktır.

4. AET '(Avrupa Ekonomik Topluluğu)'yi kuran antlaşma?

Roma Antlaşması 1957

5. Küreselleşmenin Avrupa Birliği'ne olan etkisinin sonuçları?

"Ekonomik ve Parasal Birlik" (Euro ortak para birimi oluyor)

6. Avrupa Birliği'nin ilk kurumsallaşan uygulaması?
Schengen Antlaşması
7. Küreselleşmenin dağılımı nasıl sınıflandırılmıştır?
Gelişmiş ülkelerde etkili, gelişmekte olan ülkelerde sınırlı, 3.Dünya lkelerinde ise etkisiz olmuştur.
8. Küreselleşme en çok hangi toplumda etkili olmuştur?
Kapitalist toplumda
9. Ulus devletlerin bölüşüm politikalarının kapasitesini sınırlandırması lkeler arasında etkisini nasıl gösterir?
Etnik ve dini kimlik krizleri olarak gösterir.
10. Küreselleşmenin en temel özelliklerinden biri değilidir?
 - A. Yeni malların önce arzu haline gelmesi sonra ihtiyaç haline getirilmesi
 - B. Uzun dönemde karların belli bir piyasada kalmaması.
 - C. Avrupa Birliği dünyanın en büyük hizmet ihracat ve ithalatçısıdır.
 - D. Uzun dönemde karların pazarı sürekli genişletme arzusu içine girmesi.

KAYNAKÇA:

ŞEREN GÜLER BEGÜM - KÜRESELLEŞMENİN MERKEZİ AKTÖRLERİNDEN
BİRİ OLARAK AVRUPA BİRLİĞİ

www.ab.gov.tr